

SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET
Riksomfattande etiska delegationer för hälso-
och sjukvården

UTLÅTANDE

HAREnr
STM 021:00/2003

22.9.2003

Ritva Halila

Social- och hälsovårdsministeriet
Registratorskontoret

Sak **ETENE:s synpunkter på promemorian från en projektgrupp som utrett behoven att förnya 6 paragrafen i patientlagen**

Social- och hälsovårdsministeriet har bett riksomfattande etiska delegationen inom hälso- och sjukvården om ett utlåtande om promemorian från en projektgrupp som utredd behoven att förnya 6 § i patientlagen och den ändring i patientlagen som föreslås där. ETENE behandlade saken under sitt sammanträde den 17 september 2003 och framför följande som sin ståndpunkt:

ETENE har i sin publikation ”Kuolemaan liittyvät eettiset kysymykset terveydenhuollossa” (Etiska frågor i samband med dödsfall inom hälso- och sjukvården, ETENE-publikationer 4) ansett det viktigt att patientlagen görs klarare med avseende på viljan angående vården. ETENE har konstaterat att kompletteringen som gjordes i patientlagens 6 paragraf år 1999 försvårat en bedömning av betydelsen och dimensionen som viljan angående vården har. Därför är det bra att man om detta utarbetat en grundlig promemoria, i vilken man försökt eliminera detta missförhållande dock medvetna om att alla situationer inte kan förutses eller hanteras med rent juridiska metoder. ETENE:s generalsekreterare har varit medlem i arbetsgruppen och gruppen har således haft anslutningspunkter till ETENE:s allmänna linjedragningar och tidigare ståndpunkter.

Linjerna som arbetsgruppen drog upp och föreslagen som arbetsgruppen kom med är förnuftigt motiverade och centrala med tanke på vårdetiken. Särskilt viktigt är målet att tillräckligt klart registrera det som händer och sker. Etiskt är det också motiverat att hålla fast vid att patientens vilja och bästa bedöms utgående från också annat än de vårdgivande personernas utgångspunkter. Det ansågs viktigt att en person som patienten utsett räknas bland de personer, som i lämpliga situationer kan tolka patientens vilja. Samtidigt skall understrykas att det faktum att vård situationerna i hög grad kan variera och att de kommer överraskande och oförutsedda medför ett sådant element i beslutsfattandet som man i förväg inte kan känna till eller helt hantera. Därför är det skäl att understryka hur viktiga faktorer yrkeskunskap, en trygg vårdmiljö och en mänsklig, etiskt högklassig vårdkultur är. Ju mer saker och ting har diskuterats i förväg, desto mera sällan hamnar man i situationer, där man måste tolka viljan gällande vården på sätt och vis ”ur det blå”.

K:\DATA\TEKSTIT\RHAL\www00\svevww\Potilaslakimuutos.se.doc

Postiosoite: Pl 33, 00023 Valtioneuvosto
Käyntiosoite: Kirkkokatu 14 Helsinki

Puhelin: 09-160 01
Suorapuhelin: 09-160 73834
Telekopio: 09-160 74312

Sähköposti:
ritva.halila@stm.vn.fi
Internet: www.etene.org

Förslaget till ändring av patientlagen är fortsättningsvis delvis svårbegripligt och förslagen ökar mängden text. Därför är det skäl att noggrant överväga vilka ändringar Europarådets avtal om biomedicin kräver i Finlands ursprungliga patientlag.

Även om uttrycket ”viktigt vårdbeslut” som använts i paragraf 6 i förslaget i sig självt lämnar rum för tolkningar, beskriver anvisningarna för förhandsarbetet vilka beslut som kräver uttryckligt medgivande från patientens sida. I de detaljerade motiveringarna till lagändringen talas om ett ”*betydande*” vårdbeslut. Delegationen diskuterade även skillnaden mellan medgivande och samförstånd och kom till den slutsatsen att vård som sker i samförstånd är något mer än ett medgivande. Det beskriver snarare ett fortlöpande samspel och samarbete. Uttrycket ”*fast och säker vilja gällande vården*” som använts i förslaget är nytt som begrepp och väcker frågan om hur en fast och säker vilja i praktiken uttrycks.

Delegationen ansåg uttrycket ”*någon annan motsvarande orsak*” i § 6 a som problematiskt. Det gör enligt delegationen tolkningen av när patienten borde vårdas med stöd av en annan persons medgivande alltför snäv. Delegationen föreslår att man håller sig vid det nuvarande uttrycket ”*någon annan orsak*”.

I övrigt är ETENE rätt långt överens med projektgruppen om huvudlinjerna och de praktiska förslagen i promemorian.

Helsingfors 22.9.2003

Martti Lindqvist
ETENE:s ordförande

Ritva Halila
ETENE:s generalsekreterare